

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Петър Ножаров,

секция „Физическа география“, департамент „География“, Национален Институт по Геофизика, Геодезия и География, Българска Академия на Науките,

член на научното жури в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в научна област 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. Науки за земята, научна специалност „Физическа география, ландшафтознание и ГИС“, обявен в ДВ бр. 21/13.03.2020 г.

1. Данни за конкурса

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „професор“ в научна област 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. Науки за земята, научна специалност „Физическа география, ландшафтознание и ГИС“ е обявен в Държавен вестник бр. 21/13.03.2020 г. Становището е изготовено на основание на заповед №01-98/03.07.2020 г. и решение на заседание на научното жури с протокол №1/27.07.2020 г. Документи за конкурса е подал един кандидат – доц. д-р Стоян Недков. Прегледът на предоставените документи по процедурата показва, че са спазени всички изисквания на ЗРАСРБ, както и на правилниците за неговото прилагане.

2. Данни за кандидата

Стоян Цветанов Недков е роден на 07.02.1969 г. През 1997 г. завършва Софийски Университет „Св. Кл. Охридски“ като магистър по „Ландшафтознание и опазване на природната среда“. В периода 1999 – 2002 г. е докторант в Географски Институт, БАН. През 2003 г. получава образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Физическа география и ландшафтознание“ след успешна защита на дисертация на тема „Особености на структурата и динамиката на нископланинските ландшафти в Западна Средна България“. В периода 1998 – 2003 г. е бил преподавател по география на английски език. От 15.11.2003 г. е на работа в Географски Институт, Българска Академия на Науките. Първоначално постъпва като научен сътрудник, а от 01.06.2009 г. е старши научен сътрудник II ст. След промяната на закона от 2011 г. до сега е доцент в Националния Институт по Геофизика, Геодезия и География, БАН с едно кратко прекъсване през 2014 – 2015 г. когато е доцент в Софийския Университет „Св. Кл. Охридски“. Кандидатът владее английски и руски езици. Също така има практически опит в използването на Географски Информационни Системи и специализиран софтуер. Стоян Недков има богат административен и преподавателски

опит, и участие в множество курсове за повишаване на професионалната квалификация. Експертната му дейност също е сериозна, както по отношение на подпомагане на дейността на органи на управление, така и като член на редакционни колегии на редица научни списания.

3. Анализ и оценка на представените научни трудове и приноси на кандидата

Кандидатът е представил общо 55 научни публикации за участие в настоящия конкурс. 20 от тях са включени в група показатели В съгласно правилника за прилагане на ЗРАСРБ, чрез които се покрива и дори надминава необходимия минимален брой и точки по този показател. 5 от тези публикации обаче са уводни статии, нямат научни приноси и съответно няма да бъдат разглеждани в това становище (B_4_5, B_4_7, B_4_8, B_4_16 и B_4_20). Всички тези публикации са на английски език като една е самостоятелна и в още 7 кандидатът е водещ автор. Останалите 35 публикации са по група показатели Г, като по този начин се покрива и минимумът от точки, изискуем по този показател. 2 от тези публикации са уводни статии, нямат научни приноси и няма да бъдат разглеждани в това становище (G_7_1 и G_8_23). Публикация G_8_30 има обзорен характер относно развитието на ландшафтните изследвания в България и също няма да бъде разглеждана в това становище. Аз съм съавтор в публикация G_8_11, което означава, че и тя няма да бъде взета под внимание в настоящето становище. От останалите публикации 21 са на английски език, 10 са на български и 1 е на руски език. 4 са самостоятелни и в още 6 кандидатът е водещ автор. Количествено научната продукция е напълно достатъчна за заемане на академичната длъжност „професор“.

Научните приноси на кандидата са в три основни области, като първата от тях е развитие и усъвършенстване на методологията на ландшафтните изследвания и приложението на концепцията за ландшафтните и екосистемни услуги. В тази първа основна област приносите на кандидата могат да се групират в няколко подобласти. Първата от тях е свързана с разработването на аспекти от картирането на екосистемите и оценката на услугите, които те предоставят на различни пространствени нива (B_4_14, B_4_18), както и на методологични насоки за приложението на тази методика на национално ниво (B_4_15, G_8_26). Втората подобласт на научни приноси е свързана с разработването на методически подход за картографиране на екосистемните услуги, базиран на информация за ландшафтите, земното покритие и матрица за качествена оценка (B_4_3). Тук участието на кандидата е като съавтор, без да се посочва точно какъв е неговият принос. Този подход е приложен за оценка, картиране и картографиране на отделни екосистемни услуги или набор от услуги за различни територии (B_4_2, B_4_9, B_4_10, B_4_11, G_7_2, G_7_4; G_7_5, G_8_17, G_8_18)

Третата подобласт на приноси е свързана с разработване на методически подход, чрез който се доразвива методологията за класификация на ландшафтите (G_8_19, G_8_27) и се обосновава връзката между ландшафтната структура и екосистемните услуги (B_4_1).

Втората област на научни приноси е свързана с приложение на геоинформационни технологии за устойчиво управление на околната среда и информационно обезпечаване на изследователски и управленски дейности с ГИС базирана информация и картографски продукти. В тази втора основна област приносите на кандидата могат да се групират в няколко подобласти. Първата подобласт е свързана с разработване на методически подход за моделиране и картографиране на екосистемната услуга регулиране на водните потоци и защита от наводнения (B_4_2). Той е основан на приложение на ГИС базирани средства за хидрологическо моделиране и пространствени анализи в съчетание с методика за оценка на капацитета на ландшафтите да осигуряват екосистемни услуги. Подходът е доразвиван и прилаган за различни райони в страната и чужбина (B_4_9, B_4_10, B_4_11, G_7_3, G_8_17). Втората подобласт включва разработване на геопространствен подход за оценка, картиране и картографиране на екосистемните услуги, предоставяни от урбанизирани екосистеми на национално ниво. Подходът е представен в публикация B_4_19, а отделни негови компоненти и приложения за определени екосистемни услуги са представени в публикации B_4_13, G_7_2, G_7_4, G_7_5, G_8_22. Третата подобласт на научни приноси е свързана с разработване на ГИС-базирани подходи, бази данни и картографски продукти за подпомагане на изследването на риска от опасни природни явления по отношение на различни аспекти от човешката дейност (G_8_3, G_8_8, G_8_9, G_8_13, G_8_15, G_8_16).

Третата област на научни приноси на кандидата е свързана с физикогеографски изследвания на риска от опасни природни явления на територията на страната, и анализи и оценка на екологичното и палеогеографско състояние на високопланински територии. В тази трета основна област приносите на кандидата могат да се групират в няколко подобласти. Първата подобласт включва разработване на подход за оценка на влиянието на климатичните промени, свързани с нарастване на количеството и интензивността на поройните валежи, върху речния отток при случаи на речни прииждания, чрез който може да се определят фазите на промяна на речния отток като следствие от увеличаващото се количество на валежите и да се установят критичните точки свързани с опасността от наводнения (G_8_2, G_8_12, G_8_15, G_8_24). Втората подобласт на научни приноси е свързана с разработване на методически подход за

диференциация на територията на страната по отношение на риска от природни бедствия за културното и историческо наследство и приложение на ГИС за райониране на територии с висока концентрация на опасни природни явления и археологически обекти (G_8_3, G_8_4, G_8_9). Третата подобласт включва разработване на система за мониторинг на високопланински екосистеми и оценка на екологичното им състояние (B_4_12, B_4_17, G_8_10) и изследвания на глациалния и периглациален релеф във връзка с изясняване на палеогеографското развитие на високопланински територии (B_4_4, G_8_5).

4. Заключение

Стоян Недков представя сериозна научна продукция, която включва, различни области на изследване. Приносите са достатъчно сериозни и доказват, че кандидатът е изграден учен, разпознаваем в национален и международен мащаб. Наукометричните показатели (общо 3872 точки) покриват и дори значително надвишават необходимия минимум за заемане на длъжността „професор“ в Българската Академия на Науките, който е 640 точки. Следва да се отбележи обаче, че в група показатели Д, която включва цитиранията има някои проблеми, като наличие на автоцитирания (например цитат 557), както и това, че при някои цитати не са изписани всички автори на цитиращата публикация, което не позволява лесното проследяване за наличието на повтарящи се автори в цитираната и цитиращата публикации. В дадения случай това е несъществен проблем, имайки предвид голямото количество цитирания и съответно точки в тази група.

Вземайки предвид гореизложеното и фактът, че кандидатът отговаря на всички законови и подзаконови изисквания за заемане на съответната академична длъжност давам своята положителна оценка и ще препоръчам на членовете на научното жури да гласуват **ЗА** заемането от доц. д-р Стоян Недков на длъжността „професор“ в научна област 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. Науки за земята, научна специалност „Физическа география, ландшафтознание и ГИС“ в секция „ГИС“, департамент „География“, Национален Институт по Геофизика, Геодезия и География, Българска Академия на Науките.

Гр. София, 24.09.2020 г.

Изготвил становището:

/доц. д-р Петър Ножаров/